

STRATEGICKÉ DOKUMENTY V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA ALEBO SÚVISIACE SO ŽIVOTNÝM PROSTREDIEM AKO VÝZNAMNÝ ZDROJ INFORMÁCIÍ

Miroslav RUSKO - Vojtech FERENCZ

STRATEGIC DOCUMENTS IN THE FIELD OF ENVIRONMENT PROTECTION OR RELATED TO THE ENVIRONMENT AS AN IMPORTANT SOURCE OF INFORMATION

Abstrakt

Strategické dokumenty predstavujú dokumenty s celoštátnym dosahom na celoštátnej, resp. regionálnej úrovni. Ministerstvo životného prostredia SR prezentuje na svojej oficiálnej web-stránke dokumenty strategického charakteru, ktoré sa úplne alebo čiastočne zameriavajú na životné prostredie. Umožňuje prehľadné zobrazenie

dokumentov, identifikáciu ich cieľov a opatrení, zodpovedností za plnenie, aktivít a indikátorov úspešnosti. Databáza môže byť využívaná ako významný zdroj informácií v rámci príslušného segmentu pôsobnosti.

Kľúčové slová: environment, dokument, stratégia

Abstract

Strategic documents represent documents with national implications at national or regional level, respectively. The Ministry of the environment of the Slovak Republic presents on its official web-site documents of the strategic nature which are completely or partially focused on environment. It allows you to view documents, the

identification of their objectives and measures, the responsibilities for their implementation, the activities and indicators of success. This database can be used as a significant source of information within the scope of the particular segment of competence.

Key words: environment, dokument, strategy

Úvod

Strategické dokumenty obsahovo prinášajú rozvojové koncepcie, plány, programy a návrhy politík, ktoré sa úplne alebo čiastočne zameriavajú na životné prostredie.

V zmysle členenia podľa legislatívnej úrovne sa uplatňuje pri strategických dokumentoch princíp lokálnej, regionálnej a národnej úrovne.

1. Strategické dokumenty v oblasti životného prostredia alebo súvisiace so životným prostredím

Položka "Strategické dokumenty" na web-stránke Ministerstva životného prostredia SR obsahuje strategické dokumenty v oblasti životného prostredia alebo súvisiace so životným prostredím prijaté na národnej a regionálnej úrovni.¹

Strategické dokumenty uvedené na web-stránke Ministerstva životného prostredia SR:

- Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025
- Agenda 21
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020
- Tematická stratégia pre životné prostredie v mestách
- UNECE strategy for education for sustainable development
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
- Národný environmentálny akčný program II
- Zmluva o úprave vzájomných práv a povinností súvisiacich s čerpaním úverových prostriedkov v súlade s Dohodou o financovaní medzi EIB a Slovenskou republikou.

¹ Strategické dokumenty. - [on-line] Available on - URL: <http://www.minzp.sk/dokumenty/strategie-dokumenty/>

2. Charakteristika vybraných strategických dokumentov v oblasti životného prostredia alebo súvisiace so životným prostredím

2.1 Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025

Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025 reaguje na aktuálne potreby a nové výzvy v oblasti starostlivosti o životné prostredie na Slovensku. Jej hlavným cieľom je vytvorenie fungujúceho uceleného systému environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v rezorte životného prostredia, so zameraním na nosné cieľové skupiny a s využitím inovatívnych nástrojov pri zachovaní princípov udržateľného rozvoja.

2.2 AGENDA 21

Slovenská republika súhlasila s prístupom k Riodeklarácii a k AGENDE 21 uznesením vlády SR č.118 z 8. septembra 1992 k informácii o priebehu a výsledkoch Konferencie OSN o životnom prostredí a rozvoji. Uznesením vlády SR č. 978/2001 a uznesením NR SR bola schválená Národná stratégia udržateľného rozvoja SR ako kľúčový dokument stanovujúci priority, ciele, cesty a prostriedky na dosiahnutie strategických cieľov trvalo udržateľného rozvoja (TUR) v podmienkach SR. Vláda SR vo svojom Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2012 - 2016 sa zaviazala podporiť všestraný trvalo udržateľný hospodársky rozvoj Slovenska. Stanovila, že hlavným nástrojom na dosiahnutie vyváženého a TUR národného hospodárstva SR bude finančná a hospodárska politika riešiacia tie aspekty v oblasti financií a reálnej ekonomiky, ktoré rozhodujú o charaktere ďalšieho rozvoja. Jednotlivé politiky budú koncipované tak, aby sa ďalej posilňovala hodnotová orientácia Slovenska na udržateľný sociálno-trhový a ekologický rozvoj hospodárstva a na upevňovanie životných istôt jeho obyvateľov. Slovenská republika podporila prijatie záverečného dokumentu konferencie Rio+20 Budúcnosť a potvrdila tak svoje odhodlanie pokračovať na ceste TUR. Základné princípy a ciele TUR v SR sú zapracované do dlhodobých strategických ako aj koncepčných a programových dokumentov. Krátkodobé politické priority sú v rovnováhe s dlhodobými strategickými cieľmi. V priebehu rokov 2012-2014 bol prijatý celý rad dokumentov vypracovaných vo väzbe na Programové vyhlásenie vlády SR ako aj medzinárodné záväzky Slovenska. Tieto dokumenty sú citované pri odpočte plnenia jednotlivých kapitol Agendy 21 a dotýkajú sa prakticky všetkých otázok fungovania spoločnosti – hospodárskej, sociálnej, environmentálnej. V júni 2014 uzavrela SR s Európskou komisiou Partnerskú dohodu o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch 2014-2020.

2.3 Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020

Skutočnú hodnotu biodiverzity po prvýkrát zdôraznil i tri dohovory, tzv. Rio dohovory - o biodiverzite, o zmene klímy a boji proti dezertifikácii. Tieto dohovory vyplývajú priamo z Konferencie OSN o životnom prostredí a rozvoji (tzv. Summit Zeme), ktorá sa konala v roku 1992 v Brazílskom Rio de Janeiro. V roku 2012 sa uskutočnila v brazílskom Rio de Janeiro konferencia OSN o trvalo udržateľnom rozvoji Rio+20, ktorá vo svojom dokumente „The Future We Want“ opätovne potvrdila všetky celosvetové záväzky ochrany biodiverzity a vyzvala krajiny k zvýšeniu úsilia na ich naplnenie. Dohovor OSN o biologickej diverzite predstavuje hlavný medzinárodný rámec pre opatrenia na zachovanie biodiverzity a udržateľné využívanie jej zložiek a pre spravodlivé a rovnocenné spoločné zdieľanie prínosov vyplývajúcich z používania genetických zdrojov. Nezanedbateľným posolstvom dohovoru o biodiverzite je aj nevyhnutnosť ochrany biodiverzity a biologických zdrojov z etických dôvodov, z úcty ku všetkým formám života a zodpovednosti voči nasledujúcim generáciám. Dohovor o biodiverzite má globálny význam. Ratifikovalo ho 193 krajín sveta. Slovenská republika sa stala zmluvnou stranou dohovoru o biodiverzite dňa 23. novembra 1994. Základným dokumentom na implementáciu dohovoru o biodiverzite v SR bola Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku, ktorá bola schválená vládou SR dňa 1. apríla 1997 uznesením č. 231/1997. Národná rada SR ju odsúhlasila svojím uznesením dňa 2. júna 1997. Vykonanie konkrétnych úloh v rámci Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku definoval Akčný plán pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku pre roky 1998 – 2010, ktorý bol schválený vládou SR dňa 4. augusta 1998 uznesením č. 515/1998. Akčný plán obsahoval konkrétne úlohy, určenie gestora, odhad nákladov a finančné zdroje na jednotlivé aktivity. Vyhodnotenie účinnosti akčného plánu bolo realizované priebežne na základe uznesenia vlády SR č. 587 z 12. augusta 1997. Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 bola publikovaná MŽP SR v decembri 2013.

2.4 Tematická stratégia pre životné prostredie v mestách

Mestské oblasti hrajú dôležitú rolu pri dosahovaní cieľov Stratégie EÚ pre trvalo udržateľný rozvoj.² V mestských oblastiach je stret environmentálnej, ekonomickej a sociálnej dimenzie najmarkantnejší.³ Sú to práve mestá, kde je sústredených mnoho environmentálnych problémov, ale mestá sú tiež hnacími motormi hospodárstva, sú miestom, kde sa realizuje obchod a miestom, kam prúdia investície. Štyria z piatich obyvateľov Európy žijú v mestských oblastiach a kvalita ich života je priamo ovplyvnená stavom mestského prostredia. Mestské prostredie vysokej kvality tiež prispieva k prioritne obnovenej Lisabonskej stratégii, ktorej cieľom je „urobiť Európu atraktívnejším miestom pre pracovnú silu a investície“. Atraktívnosť európskych miest zvyšuje ich potenciál pre rast a tvorbu pracovných miest a mestá preto hrajú kľúčovú úlohu pri realizácii Lisabonskej agendy.⁴

² KOM(2001)264, A Sustainable Europe for a Better World: A European Union Strategy for Sustainable Development. Brussels, 15.5.2001. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0264:FIN:EN:PDF>

³ Vyjadruje sa to v Bristolskej dohode (Bristol Accord). - [on-line] Available on - URL: <http://www.odpm.gov.uk/index.asp?docid=11622>

⁴ KOM(2005)330

V zhode s 6. EAP Komisia v predbežnom oznámení vysvetlila svoje počiatkové analýzy závažných problémov, s ktorými mestá bojujú a navrhla opatrenia v štyroch prioritných oblastiach: v mestskej správe, v trvalo udržateľnej doprave, vo výstavbe a v urbanistickom projektovaní.⁵ Tematická stratégia pre životné prostredie v mestách, vychádzajúca zo 6-EAP-u, bola schválená Komisiou ES dňa 11.1.2006.⁶

2.5 UNECE Stratégia vzdelávania pre trvalo udržateľný rozvoj

Stratégia vzdelávania pre trvalo udržateľný rozvoj bola prijatá 23. marca 2005.⁷ Vzdelanie, okrem toho, že je ľudským právom, je predpokladom pre dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a nevyhnutným nástrojom pre dobrú správu vecí verejných. Vzdelávanie pre udržateľný rozvoj rozvíja a posilňuje schopnosť jednotlivcov, skupín, spoločenstva, organizácie a krajiny robiť také závery a voľby, aby boli v prospech udržateľného rozvoja.

2.6 Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky bola prijatá Uznesením vlády SR č. 978 zo dňa 10.10.2001. Zostaveniu návrhu NSTUR malo predchádzať v intenciách AGENDY 21 a ukazovateľov TUR vypracovanie a schválenie:

- Stratégie štátnej sociálnej politiky (SŠSP),
- Stratégie štátnej hospodárskej politiky (SŠHP),
- Stratégie štátnej environmentálnej politiky (SŠEP).

Kým Stratégiu, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky rok po UNCED schválila vláda SR (uznesenie zo 7. septembra 1993 č. 619) a prijala všetkými hlasmi Národná rada SR (uznesenie z 18. novembra 1993 č. 339), v sociálnej oblasti a v ekonomickej oblasti boli vypracované len niektoré parciálne strategické dokumenty. Na SŠEP nadviazal prvý Národný environmentálny akčný program (NEAP) schválený uznesením vlády SR zo 14. mája 1996 č. 350 a druhý NEAP schválený uznesením vlády SR zo 16. decembra 1999 č. 1112. V intenciách Konceptie uplatňovania AGENDY 21 a vyhodnocovania ukazovateľov TUR v SR (1997) Ministerstvo životného prostredia SR v spolupráci ďalšími zainteresovanými ústrednými orgánmi štátnej správy – gestormi ukazovateľov TUR a kapitol AGENDY 21 zostavuje každoročne Profil krajiny (Country Profil), ktorý predkladá začiatkom II. štvrťroka orgánom OSN.

V Programovom vyhlásení vlády SR (1998) sa uvádza: "V súlade s celosvetovým trendom vyspelých štátov jedným z rozhodujúcich princípov programu vlády SR je princíp trvalo udržateľného rozvoja, pričom starostlivosť o životné prostredie sa musí stať integrálnou súčasťou každej sféry spoločenského života..." Následne vláda SR v rokoch 1999-2000 schválila niekoľko významných prierezových dokumentov, ktoré vychádzajú z princípov TUR, resp. podporujú TUR. Najdôležitejším z nich je Konceptia decentralizácie a modernizácie verejnej správy (2000). Niekoľko prierezových dokumentov sa zameriava na regionálny rozvoj napr. Integrovaný plán regionálneho a sociálneho rozvoja SR pre realizáciu programu PHARE 2000, časť 1 - Národná rozvojová stratégia (1999), Plán rozvoja vidieka Slovenskej republiky pre implementáciu programu SAPARD (1999), Národný plán regionálneho rozvoja (2001). Podľa Národnej správy "Smerovanie k trvalo udržateľnému Slovensku vypracovanej Spoločnosťou pre trvalo udržateľný život SR (1996) "Porovnanie trvalo udržateľného a reálne využívaného environmentálneho priestoru ukázalo, že Slovensko pri väčšine sledovaných komodít exploituje svoj environmentálny priestor niekoľkonásobne nad odporúčanú úroveň. Týka sa to najmä energetiky a spotreby neobnoviteľných surovín, ako aj výroby a spotreby komodít na ich báze".

2.7 Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky

V uznesení vlády Slovenskej republiky č. 718/1992 k informácii o priebehu a výsledkoch Konferencie OSN o životnom prostredí a rozvoji bolo ministrom životného prostredia uložené analyzovať výsledky konferencie a princípy prijatých dokumentov aplikovať v environmentálnej politike vlády Slovenskej republiky; ministrom a vedúcim ostatných ústredných orgánov štátnej správy SR využiť výsledky konferencie a zapracovať ich do environmentálnych programov nimi riadených rezortov. V intenciách dokumentov z konferencie, zameraných najmä na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja, sa začala pripravovať "Stratégia štátnej environmentálnej politiky". V súlade s nimi boli formulované Aktualizované úlohy Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky po vzniku samostatnej Slovenskej republiky, ku ktorým v uznesení č. 202/1993 Národná rada SR odporučila vláde Slovenskej republiky predložiť do 30. júna 1993 zásady environmentálnej politiky.

Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky bola schválená uznesením vlády SR zo 7. septembra 1993 číslo 619 a uznesením NR SR z 18. novembra 1993 číslo 339.

⁵ Smerom k Tematickej stratégii pre životné prostredie v mestách. - KOM(2004

⁶ KOM(2005)718 v konečnom znení, Brusel, 11.1.2006

⁷ UNECE strategy for education for sustainable development. - CEP/AC.13/2005/3/Rev.1, 23 March 2005. - [on-line] Available on - URL: <http://www.minzp.sk/files/dokumenty/strategieke-dokumenty/unece-strategy-for-education-for-sustainable-development.pdf>

2.8 Národný environmentálny akčný program II

Národný environmentálny akčný program II (NEAP II) vychádza z environmentálnej situácie v Slovenskej republike (stavu jej životného prostredia a starostlivosti o toto životné prostredie), hodnotenej aj z medzinárodného hľadiska vo väzbe na proces po Konferencii OSN o životnom prostredí a rozvoji (Rio de Janeiro '92) a riešenie environmentálnych problémov v rámci Európy, osobitne vo vzťahu k Stredo európskemu regiónu a k Európskej únii. Ide o druhý komplexný programový dokument, ktorý nadväzuje na Stratégiu, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky (uznesenie NR SR č. 339/1993 a uznesenie vlády SR č. 619/1993) a prvý Národný environmentálny akčný program (NEAP I), schválený uznesením vlády SR č. 350/1996. I keď NEAP II nepopiera dlhodobú aktuálnosť uvedenej schválenej stratégie štátnej environmentálnej politiky (SŠEP), zhodnocuje dosiahnutie jej krátkodobých a strednodobých cieľov, posudzuje reálnosť ďalších, v meniacich sa environmentálnych a celkových podmienkach štátu, Európy i sveta. Jeho hlavnou úlohou je upresnenie východísk a sformulovanie nových (upravených) cieľov a opatrení na ich realizáciu tak, aby došlo k zjednotenému koncepčnému riešeniu environmentálnych problémov pri zohľadnení odvetvových i regionálnych špecifík.

Za obdobie platnosti NEAP I sa realizovalo značné množstvo opatrení legislatívneho, koncepčného, investičného, organizačného i výchovno-vzdelávacieho charakteru. V oblasti environmentálneho práva boli vypracované a vstúpili do platnosti všeobecne záväzné právne predpisy zamerané na ochranu ozónovej vrstvy Zeme, ochranu ovzdušia, ochranu a racionálne využívanie vôd, územnú i druhovú ochranu prírody a krajiny, prístup k informáciám o životnom prostredí, ekologizáciu poľnohospodárstva, jadrovej bezpečnosti atď.. Významným prínosom bola rozsiahla novelizácia zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), ktorý sa stal základným nástrojom environmentálnej politiky v krajine. Pozitívne možno hodnotiť aj prijatie zákona č. 69/1998 Z.z. o Štátnom fonde životného prostredia, ktorým sa ustanovila skupina návratného financovania založená na princípoch obrátkového fondu. Naopak, veľmi negatívne do starostlivosti o životné prostredie zasiahla reorganizácia miestnej štátnej správy v roku 1996, ktorej výsledkom bolo okrem zrušenia samostatných úradov životného prostredia aj zníženie počtu zamestnancov štátnej správy životného prostredia v krajoch a okresoch o 32 %, čo sa už v roku 1997 odrazilo vo výraznom znížení príjmov do štátneho rozpočtu a účinnosti uplatňovania zákonosti i prijatých opatrení s narastajúcim nepriaznivým trendom v roku 1998. Na rôznych úsekoch boli prijaté koncepčné a strategické dokumenty, ako napr. Akčný program pre prostredie a zdravie obyvateľov SR, Energetická koncepcia Slovenska, Program znižovania emisií skleníkových plynov, Program odpadového hospodárstva, Koncepcia organického poľnohospodárstva a pod.. Viaceré z uvedených koncepcií však neboli posúdené podľa § 35 zákona NR SR č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Z regionálneho hľadiska treba vyzdvihnúť vypracovanie a schválenie územnoplánovacej dokumentácie veľkých územných celkov pre všetkých 8 krajov, ako aj krajských a okresných environmentálnych akčných programov. Významným dokumentom sa stala Koncepcia územného rozvoja Slovenska II, schválená uznesením vlády SR č. 903/1997. Podľa metodiky MH SR boli vypracované regionálne energetické koncepcie vo všetkých 8 krajoch Slovenska.

NEAP II predstavuje multisektorálny dokument, vychádzajúci okrem spomenutých predchádzajúcich koncepčných materiálov aj z Programového vyhlásenia vlády SR, Plánu práce vlády SR, NPAA pre oblasť životného prostredia, zohľadňujúci celý rad medzinárodných dohôd a dohôd, ku ktorým Slovenská republika pristúpila v celoplošnom alebo európskom meradle. Ide predovšetkým o dôsledné uplatňovanie Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia presahujúcom hranice štátov (Ženeva, 1979), Dohovoru o ochrane ozónovej vrstvy (Viedeň, 1985), Rámcový dohovor o zmene klímy (New York, 1992), Bazilejský dohovor o riadení pohybu nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní, Dohovor o biologickej diverzite (Rio de Janeiro, 1992) a pod., ako aj relevantných dodatkov resp. protokolov k nim prijatých. Okrem toho zohľadňuje nastupujúce trendy v rámci Environmentálneho programu OSN (UNEP), ktorému SR od roku 1999 predsedá, ako aj Komisie OSN pre trvalo udržateľný rozvoj (CSD), ako jej člen.

2.9 Zmluva o úprave vzájomných práv a povinností súvisiacich s čerpaním úverových prostriedkov v súlade s Dohodou o financovaní medzi EIB a Slovenskou republikou

Zmluva o úprave vzájomných práv a povinností súvisiacich s čerpaním úverových prostriedkov v súlade s Dohodou o financovaní medzi Európskou investičnou bankou a Slovenskou republikou - Rámcový úver na financovanie prioritných projektov v rámci Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007 – 2013 bola uzatvorená podľa §§ 262 a 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

Záver

Principiálnym prvkom, vplývajúcim na realizáciu prijatých strategických dokumentov SR je uplatňovanie zásad trvalo udržateľného rozvoja, rešpektujúci starostlivosť o životné prostredie. Z uvedeného vyplýva orientácia strategických dokumentov založená na vysokom stupni ochrany zložiek životného prostredia. Pre dosiahnutie úspechu bude nevyhnutné realizovať zámery v oblasti udržateľného rozvoja spoločnosti do aktivít priemyselného, energetického, dopravného, pôdohospodárskeho a regionálneho rozvoja pri rešpektovaní medzných hodnôt znečistenia životného prostredia a únosného zaťaženia územia.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- Bristolská dohoda (Bristol Accord). - [on-line] Available on - URL: <http://www.odpm.gov.uk/index.asp?docid=11622>
KOM(2001)264, A Sustainable Europe for a Better World: A European Union Strategy for Sustainable Development. Brussels, 15.5.2001. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0264:FIN:EN:PDF>
KOM(2005)330, Spoločné akcie pre rast a zamestnanosť: Lisabonský program Spoločenstva. Brusel 20. 7. 2005. - [on-line] Available on - URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52005DC0330&from=DE>
KOM(2005)718 o Tematickej stratégii pre životné prostredie v mestách, Brusel, 11.1.2006. - [on-line] Available on - URL: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2005/SK/1-2005-718-SK-F1-1.Pdf>
Smerom k Tematickej stratégii pre životné prostredie v mestách. - KOM(2004) Strategické dokumenty. - [on-line] Available on - URL: <http://www.minzp.sk/dokumenty/strategicke-dokumenty/>
UNECE strategy for education for sustainable development. - CEP/AC.13/2005/3/Rev.1, 23 March 2005. - [on-line] Available on - URL: <http://www.minzp.sk/files/dokumenty/strategicke-dokumenty/unece-strategy-for-education-for-sustainable-development.pdf>

ADRESY AUTOROV:

doc. RNDr. Miroslav RUSKO, PhD., Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta v Trnave, ÚBEK, Botanická 49, Trnava, Slovenská republika, e-mail: miroslav.rusko@stuba.sk

Ing. Vojtech FERENCZ, PhD., Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 811 02 Bratislava-Staré Mesto

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.